

lepa

LJUBLJANA

LETO II — ŠTEV. 1

V LJUBLJANI, DNE 4. JULIJA 1953

CENA 10 DINARJEV

Pomen I. Ljubljanskega festivala

Misel je vzklikla iz žive potrebe. Ljubljanski počitniški recept je bil čisto preprost: del Ljubljančanov se je čez poletje zatekel na počitnice v planine ali na morje. Drugi zopet so se šli čez dan hladit v skromna kopališča. Proti večeru so si poiskali prizanesljivega zavetja pod drevesi gostinskih vrtov. V takšnem samozadovoljnem malomeščanskem počutku je Ljubljana preživljala »pasje« dneve. Sezona popolne kulturne pasivnosti. Toda prišel je preobrat: kako ustavititi to njeno medlo, siromašno počitniško tradicijo, kako jo razgibati ter jo postaviti v žarišče splošne pozornosti? Kako jo prekvasiti z novim duhom? Tako se je utrnula misel I. Ljubljanskega festivala, ki je v svojem bistvu manifestativno podaljšanje kulturne sezone. Gre za praznično pričevanje naše kulturne, turistične, športne in deloma tudi gospodarske dejavnosti. Vsiljuje pa se vprašanje: mar ima Ljubljana pogoje, ki je mogoče z njimi računati ob takšni daljnosežni pobudi?

Vseh nima, nekatere pa. Med temi sta predvsem njena zemljepisna lega in zelo razvita umetnostna, predvsem glasbena tradicija. Ljubljana leži v stikališču dveh orjaških gorskih gmot. Posreduje torej med alpskim in dinarskim svetom z dostopom k morju. Nedvomna prednost, ki je pa ni umela izkoristiti. Mrtvilo se je v tej prehodni točki stapljalo s prečudnim paradoksom: mirno, brezskrbno smo gledali, kako hite tod mimo množice tujcev in naraščajo iz leta v leto. Nismo mogli ustaviti njihovega koraka, ki se mu je mudilo čez to prehodno postojanko brez vabljenih turističnih pobud in naprav. Pa tudi njene umetnostne, zlasti glasbene tradicije nismo znali obrestovati. Nismo pomislili na možnost ustvarjalne in reproduktivne umetnosti. Drugod so bili v tem pogledu bolj iznajdljivi. Zdrave pobude posnemati ni škodljivo, če jih po svoje, prožno uresničujemo. Marsikje je turizem osnovni vir dohodkov, krepilna pršina narodnega dohodka. Zakaj naj bi Ljubljana držala roke križem, če ima v svojih rokah nekaj tehničnih adutov?

V to počitniško puščobo je šinil prvi sunek: Ljubljano smo pričeli prenavljati, pomlajevati njeno vnanjo podobo. Danes preživlja temeljito, dobro preudarjeno preosnovo v svojih vnanjih enačicah, ki jih je pa še treba dopolniti s kulturno vsebino. V tem je osnovni smisel I. Ljubljanskega festivala, ki naj proslavi Ljubljano po vsej domovini, pa tudi preko državnih meja. Krepi naj njeno kulturno veljavo v množicah našega delovnega ljudstva po bližnjih industrijskih središčih, pa tudi med ostalimi narodi Jugoslavije in, slednjič, tudi po drugih državah.

Obsežni spored festivalnih prireditev je zasnovan tako, da nudi udeležencem umetnostni užitek, da jim pa s svojimi številnimi poučnimi razstavami širi tudi obzorje ter jim pripravi sočasno v večernih urah nekaj vedrih uric. Utile et dulce! Tako naj bi postal Ljubljanski festival s svojim pretehtanim, smotrnim programnim

Pozdrav I. Ljubljanskemu festivalu

Pozdravljam »Ljubljanski festival«, saj se z njegovo izvedbo uvrščamo med mnoga mesta, katera imajo v svojih festivalih že dolgo tradicijo.

Ljubljana je razvila široko dejavnost na vseh področjih. Nedvomno je njeno uveljavljanje tudi v umetnosti doseglo pomembno stopnjo, tako da nam ta širina in kvaliteta narekuje organizacijo takšne prireditve.

V festivalnih dneh bo v razmeroma kratkem času mogoče pokazati vso širino in kvaliteto našega kulturnega udejstvovanja, tako, da bo obiskovalec, zlasti gost, spoznal ustvarjalne sile naših ljudi.

Prav je, da bo Turistično društvo izvedlo to misel. Ljubljana je središče našega turizma, ne samo po svoji legi kot križišče najvažnejših poti v vse naše najvažnejše tujsko prometne po-

stojanke, marveč se vedno bolj uveljavlja kot središče, ki nudi gostu

vse možnosti za prijeten oddih. S takšnimi prireditvami kot je ta festival pa naravno pomen Ljubljane še bistveno podčrtamo.

Prireditelji so pred odgovorno nalogo: ves festival naj bo resničen odraz naše zmogljivosti in ustvarjalnosti v novih velikih možnostih, katere nam daje naša socialistična domovina, obenem pa resničen odraz naše gostoljubnosti. Ob teh dneh morajo naši ljudje, vsak po svoje, prispevati k ugledu mesta, saj imajo takšne prireditve lahko bistven pomen pri dvigu turizma. Da dostojno vršimo te naloge, imamo vse ugodnosti.

Pozdravljam pa to misel, da bi Ljubljanski festival postal stalna oblika naših pomladnih prireditev in uvod v turistično sezono Ljubljane.

AVŠIČ JAKA

zasnutkom stalna vsakoletna kulturna in umetnostna šola našega delavstva iz slovenskih industrijskih središč. Takšno kulturno prizadevanje ima svoje zagotovilo v ugodnih aranžmajih glede prehrane in prenočišča po internatih pa tudi glede prednostne fezervacije vstopnic. Gre za plemenit smoter: potegniti v strnjem časovnem razdobju devetih dni naše delavstvo, ki sicer nima takšne priljubljenosti, v svet umetnostne lepote in kulturnega užitka, dvigniti iz leta v leto njegov kulturni standard, ostriti njegov duševni pogled ter ustreči njegovim upravičenim kulturnim potrebam, kar smo doslej zanemarjali.

Slovensko prestolnico ter njeno ustvarjalnost, ki se je čudovito razmahnila šele v socializmu, naj bi spoznavali v okviru tradicionalnega Ljubljanskega festivala vsi jugoslovanski narodi. Seznanili naj bi se na vsakoletnih festivalnih prireditvah z našimi poizkusi ter prizadevanji prvenstveno na kulturnem področju, pa tudi v drugih območjih. Spoznali naj bi notranjo podobo Ljubljane, njeno notranje življenje in snovanje.

Ljubljano pa želimo postaviti tudi

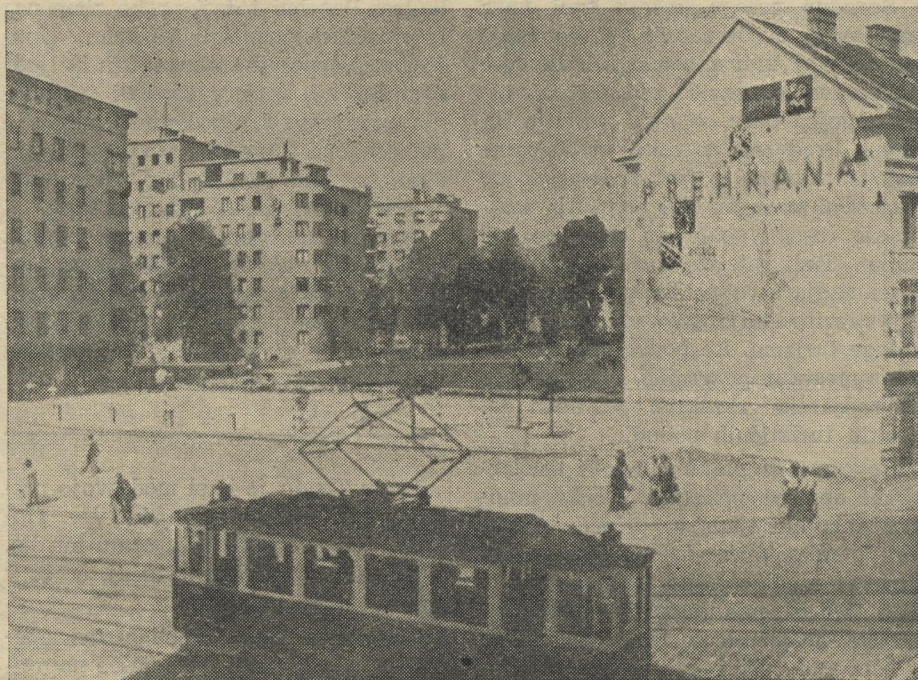
v eno izmed žarišč svetovnega zanimanja. Seveda ne čez noč, ampak stopnjema, previdno in premišljeno. Morebiti naj bi našle salzburske tradicije svoj ekvivalent na tem pomembnem prehodnem spajališču dveh orjaških zemljepisnih, geomorfoloških čnot. Ljubljanski festival je sicer le priprava za to sicer drzno in tvegano zamisel, ki naj razglaša ime Ljubljane tudi v širni svet. Vsekakor pa je treba računati z večletno pripravljeno fazo pobude, ki naj se razrase in zori do časa, ko bo lahko ustrezala pričakovanjem, kulturnim potrebam pa tudi okusu inozemskih gostov. Letošnji festival bo le previdno pomežiknil na tuje po dveh ovinkih. Prvi nas pelje prek blejskega in opatijskega turističnega kanala. Na drugem pa se srečujemo z nekaterimi inozemskimi športnimi moštvi, ki naj spoznajo naša prizadevanja in jih popularizirajo v svoji domovini. Prvi rahli zametek bodočih stikov z inozemstvom je angleški ter nemški prevod festivalnega programa, ki je natisnjen v posebni festivalni brošuri. Razen tega pa sta ponatisnjena posebna festivalna programa v angle-

ščini in nemščini. S tem je želel Festivalni odbor, ki je bil formiran v okviru Turističnega društva Ljubljana, že letos opozoriti vnanji kulturni svet na Ljubljano, posredno na vso Jugoslavijo, ter ga poučiti o pozitivni manifestaciji naše dejavnosti.

Polet kulturne in ustvarjalne Ljubljane v vnanji svet pa bo treba še skrbno, potrpežljivo pripravljati. Pred nami je kopa problemov, ki jih moramo sistematično razčističevati in reševati (n. pr. hotelsko vprašanje, okrepitev naravnih in kulturnih pogojev itd.). Predlogov in misli za pozitivitev turizma kar mrgoli. Toliko jih je, da bo treba dolgo prečiščevati njihovo prednostno upravičenost. Postavimo: improvizacija koliščarskega naselja nekje ob barjanskem robu, morebiti z gostinsko postojanko v domačem slogu. Ali pa žična železnica na Grad! Nadalje prostor za prireditve pod milim nebom, ki naj bi po svoji zasnovi zagotovil izvedbo vseh pomembnejših festivalnih prireditev tudi ob neugodnem vremenu. Letos imamo za rezervo razne dvorane, kjer pa ne more biti trajno zadovoljiva rešitev. Tudi na poživljanje čolnarskih tradicij na Ljubljanici bo treba misliti. Ureditev zapornice pri cukrarni ustvarja v tem pogledu novo stanje. Kako še bolj približati Postojno Ljubljani z najugodnejšimi prometnimi zvezami? Postaviti nekje pod Gradom, Cankarjevim vrhom ali Šišenskim vrhom naselje slovenskih kmetov domačij z vsemi značilnostmi našega stavbnega sloga. Ustvarjati Ljubljanski lido, morebiti na Ježici; zasnova slovenske akropole, ureditev avto- in hipodroma, in še toliko tega. Seveda more biti marsikatera teh in podobnih perspektivnih zamisli le »dolgoročna«.

S teh razgledov je treba presojeti namen in pomen I. Ljubljanskega festivala. Postal pa bo zametek pomembne tradicije le tedaj, če bomo sestavno, prizadevno in podjetno reševali njene ustvarjalne sile, jih dosledno razvijali ter smotrno usmerjali k vsakoletni prepričljivi festivalni manifestaciji.

Dr. F. V.

Podoba nove Ljubljane